

Este proxecto técnico foi aprobado na reunión do Pleno do Consello Galego de Estatística do día 24 de novembro de 2017

3902-01-OE05 Contas Económicas Anuais

PROXECTO TÉCNICO

1 OBXECTIVOS

O obxectivo das Contas Económicas de Galicia é ofrecer unha representación cuantificada da realidade económica galega, que sexa completa, sistemática, sinxela e detallada. Esta operación permite coñecer:

- A estrutura do total da economía: por exemplo, describe o valor engadido e emprego por rama de actividade, a achega da demanda interior e exterior ao Produto Interior Bruto (PIB) ou o reparto do valor xerado entre rendas do factor traballo e capital.
- Afondar en partes ou aspectos específicos da economía: permite delimitar os sectores característicos da nosa economía.
- O desenvolvemento no tempo da economía galega: proporciona as taxas de variación do PIB, do emprego, etc.
- Os factores diferenciais entre a economía galega e outras: comparación da achega dos diferentes sectores económicos, análise da evolución das economías, etc.

Para realizar esta representación cuantificada das principais magnitudes da economía seguimos as liñas metodolóxicas establecidas para o conxunto dos Estados membros da Unión Europea polo regulamento do Sistema Europeo de Contas. A utilización dos conceptos e métodos descritos neste regulamento permite a comparabilidade entre os nosos datos e os do resto de espazos económicos da nosa contorna.

Esta operación está estreitamente relacionada con outras operacións realizadas polo Instituto Galego de Estatística (IGE). É un dos piares do Sistema de Contas Económicas de Galicia, xunto ao Marco input-output e as Contas económicas trimestrais. O Sistema de contas tamén é unha sección das metas de información recollida no Plan galego de estatística 2017-2021¹.

Os datos difundidos nesta operación satisfán unha serie de funcións relevantes entre as que destacan:

- Fornecen de información para a análise da situación económica da rexión.
- Son a base da contabilidade trimestral, das estimacións do produto interior bruto municipal e gardan coherencia coa desagregación e maior alcance do Marco Input-Output.
- Son a base das previsións económicas realizadas dende o IGE.
- Son a principal fonte de información dos estudos sectoriais que se realizan no IGE.
- Teñen relevancia nas fases de diagnose do plan estratéxico de Galicia e noutros plans sectoriais que se realizan dentro da Administración autonómica.

¹ Ver DOG nº145, do martes 2 de agosto de 2016

- Tanto o PIB como outras variables como a produtividade, o saldo exterior, o peso da formación bruta de capital, son parte importante do sistema de indicadores do IGE.

Esta operación manexa un elevado número de fontes de información básica para construír os agregados económicos. Neste proceso detéctanse lagoas para medir determinados sectores ou fenómenos económicos, é dicir, unha das funcións desta operación é realizar un balance das fontes dispoñibles e a detección de faltas de información.

2 **NORMATIVA**

As Contas Económicas de Galicia elabóranse seguindo os principios metodolóxicos do *Sistema Europeo de Contas (SEC-2010)*, *Regulamento (CE) Nº 549/2013 do Parlamento Europeo e do Consello da Unión Europea*² que establece a obrigatoriedade dos Estados membros de seguir os seus conceptos, métodos e criterios coa finalidade de describir unha economía no seu conxunto, as súas compoñentes e as súas relacións con outras economías.

O SEC-2010 é coherente co *Sistema de Contas Nacionais de 2008 (SCN 2008)* que marca as directrices mundiais sobre contabilidade nacional, coa excepción de certas diferenzas que introduce o SEC-2010. Este último manual foi realizado e publicado baixo a responsabilidade conxunta de: Nacións Unidas (ONU), Fondo Monetario Internacional (FMI), Comisión das Comunidades Europeas-Eurostat, Organización de Cooperación e Desenvolvemento Económicos (OCDE) e o Banco Mundial.

O SEC-2010, no seu preámbulo, pon de manifesto a importancia das contas rexionais dos Estados membros para as políticas de cohesión rexional, económica e social da Unión Europea. Nesta liña dedica un capítulo ás Contas Rexionais, as que define como unha especificación rexional das contas nacionais. O dito capítulo non desenvolve os métodos e non trata as dificultades que se atopan cando se trata de estimar os agregados macroeconómicos rexionais.

Eurostat, con posterioridade á publicación do SEC, publicou un manual centrado nas contas rexionais³. Este manual afonda nos métodos de estimación, e introduce recomendacións para a elaboración das contas rexionais, porén establece un conxunto de contas limitado e un insuficiente número de operacións contables.

No IGE tradicionalmente elabóranse un conxunto de contas e variables máis amplo que os que establece o SEC-2010 para as rexións europeas. Como se verá neste proxecto técnico tamén se ofrece maior desagregación sectorial.

3 **OPERACIÓNS RELACIONADAS**

O actual sistema integrado de contas económicas de Galicia ten un núcleo central formado polo Marco input-output, as Contas económicas anuais e as Contas económicas trimestrais. Estas tres operacións estatísticas configuran o marco central co que deben ser coherentes as

² Ver <http://www.boe.es/doue/2013/174/L00001-00727.pdf>

³ Ver EUROSTAT (2013): *Manual on regional accounts methods*. Manuals and guidelines.

restantes estadísticas de carácter sectorial e de síntese (por exemplo, as contas satélites) que se poidan desenvolver dentro deste sistema integrado. As contas anuais son a base estrutural para a contabilidade trimestral, e o marco input-output achega unha maior coherencia nas estimacións anuais.

Pola súa maior frecuencia de elaboración (trimestre), as Contas económicas trimestrais permiten o seguimento conxuntural da actividade económica, se ben baséanse en fontes de datos máis limitadas que as contas anuais e na súa elaboración xoga un papel relevante o uso de técnicas estatísticas e econométricas⁴.

O Marco Input-Output desagrega a información das contas de produción e da conta de bens e servizos da economía, ámbalas dúas incluídas dentro das Contas Económicas Anuais. Son matrices que ofrecen información por rama de actividade e produtos, nos que se describen con gran detalle as funcións de produción das diferentes ramas de actividade da economía galega. Ademais, ten unha vertente analítica xa que son a base da análise input-output.

4 PRESENTACIÓN ESTADÍSTICA: ÁMBITO XEOGRÁFICO E TEMPORAL

O principal obxectivo das Contas económicas anuais é ofrecer unha representación cuantificada da realidade económica galega, que sexa completa, sistemática, sinxela e detallada. Con este fin esta operación presenta o Cadro macroeconómico de Galicia, que ofrece datos do Produto interior bruto dende as tres vías: oferta, demanda e rendas.

Achega tamén datos da conta de bens e servizos da economía, que amosa os recursos totais da economía (produción e importacións) e os empregos totais dos bens e servizos, isto é a representación agregada de que a oferta ha de ser igual á demanda.

Dentro da sucesión de contas recollida no SEC-2010, esta operación achega información para o total de Galicia da conta de produción e explotación. Neste caso teremos datos do total da economía e por rama de actividade, como veremos máis adiante.

Os datos macroeconómicos complétanse con información sobre a forza de traballo utilizada no proceso produtivo. Estes datos de emprego difúndense por ramas de actividade e para o total da economía.

O período de referencia dos datos será anual. As variables económicas difúndense en miles de euros, e os datos de emprego (persoas, postos de traballo e horas) en unidades.

Os datos refírense á Comunidade autónoma de Galicia. O total da economía defínese en termos de unidades institucionais e sectores e está formado por todas as unidades institucionais que teñen un centro de interese económico predominante no territorio económico dunha rexión⁵. Estas unidades poden estar unicamente emprazadas en Galicia (chamadas unidades unirrexionais) ou ben poden ter establecementos produtivos en Galicia e

⁴ Ver SEC-2010, capítulo 12

⁵ Ver SEC-2010, 13.09 e seguintes

noutra rexión do Estado español. En relación a esta distinción de unidades, o SEC establece as “unidades de actividade económica local”, UAEL, como unidade de referencia para a estimación das contas rexionais. No caso no que unha empresa ou unidade institucional realice actividades de produción en varias rexións é preciso obter información da UAEL en Galicia.

Aquelas operacións realizadas polas unidades unirrexionais asignaranse integramente á rexión e, no caso das unidades multirrexionais, precisamos delimitar aquela actividade realizada unicamente pola unidade emprazada en territorio económico galego (UAEL en Galicia).

Este factor, xunto á inherente dificultade de sintetizar fenómenos complexos nun simple conxunto de táboas, fai que existan dificultades conceptuais e prácticas na elaboración dun conxunto completo de contas a nivel rexional, como reconece o propio SEC-2010. Á vista destas dificultades, propón un reducido conxunto de información por rexión, porén o alcance das Contas Económicas Anuais de Galicia é máis amplo que o recollido polo Regulamento para as contas rexionais.

Tal como se indica no SEC-2010, as contas rexionais están baseadas nas operacións das unidades residentes nun territorio rexional. De forma xeral, pode abordarse a estimación das contas económicas utilizando os seguintes métodos⁶:

- 1. Métodos ascendentes:** Supón utilizar a información das unidades residentes na rexión e ir agregando as mesmas ata establecer o valor rexional do agregado. Ten a vantaxe de utilizar directamente as fontes pertinentes a escala rexional, e na fase final as estimacións ascendentes concílianse cos totais das contas nacionais.
- 2. Métodos descendentes:** Supón distribuír a cifra nacional entre as rexións sen tratar de individualizala por unidades residentes, usando un indicador. Este método ten a vantaxe de garantir a coherencia entre os datos numéricos das contas nacionais e das contas rexionais e a desvantaxe de que as estimacións non se obteñen a partir de datos directos.
- 3. Métodos mixtos:** O método ascendente non se presenta polo xeral en estado puro polo que debe combinarse co método descendente.

O SEC-2010 dálle preferencia ás medicións directas fronte ás indirectas, e indica que se se dispón de microdatos completos e fiables a nivel de UAE locais, deben utilizarse métodos ascendentes.

Este é un principio que se ven aplicando nas estimacións das Contas Económicas de Galicia das distintas bases estimadas polo Instituto Galego de Estatística, de xeito que só se aplicará un método descendente cando sexa manifesta a imposibilidade de obter os datos directos das unidades rexionais involucradas.

⁶ Ver SEC-2010, 13.24

5 CONCEPTOS E DEFINICIÓNS

Os conceptos utilizados nesta operación estatística son coherentes cos establecidos no SEC-2010, é dicir, están recollidos no regulamento europeo, o que implica que son compatibles a escala internacional, están harmonizados con outros sistemas de estatísticas sociais e económicas e están recoñecidas e establecidas para un longo período de tempo⁷.

Cadro macroeconómico: ofrece información sintetizada da estimación do Produto Interior Bruto polas tres vías:

- Oferta. Suma do valor engadido bruto (VEB) das ramas de actividade, máis os impostos netos de subvencións sobre os produtos.
- Demanda: suma da demanda final de bens e servizos das unidades institucionais residentes máis o saldo exterior de bens e servizos.
- Rendas: suma da remuneración de asalariados, impostos sobre a produción e as importacións, renda mixta e excedente de explotación bruto.

Conta de bens e servizos: elabórase para o conxunto da economía galega e amosa os recursos totais (produción, importacións e impostos netos sobre os produtos) e os empregos totais de bens e servizos (consumos intermedios, gasto en consumo final, formación bruta de capital e exportacións). Aínda que se fala de “conta” non se obtén ningún saldo contable como no resto da sucesión de contas que presenta o SEC-2010. A Conta de bens e servizos está equilibrada por definición xa que é a representación dunha identidade contable, según a cal a oferta é igual á demanda para o total da economía.

Conta de produción: amosa as operacións relativas ao proceso de produción e elabórase para o conxunto da economía galega e por rama de actividade. En ambos casos a produción rexístrase como recurso e os consumos intermedios como emprego. Cando se elabora para o conxunto da economía inclúe como recurso os impostos sobre os produtos menos as subvencións aos produtos, e o saldo é o produto interior bruto a prezos de mercado. Rama a rama obteremos o valor engadido bruto como saldo contable.

Conta de explotación: derivado do proceso de produción xéranse rendas que se distribúen entre os factores de produción. Esta distribución plásmase na conta de explotación da economía, que se elabora para o conxunto da economía galega e por rama de actividade. Por rama de actividade nesta conta rexístrase a remuneración dos asalariados que interveñen no proceso de produción, e os outros impostos sobre a produción neto de subvencións, en ambos casos como empregos da conta. O saldo contable é o excedente de explotación.

Produción: é unha actividade realizada baixo o control e a responsabilidade dunha unidade institucional que utiliza man de obra, capital e bens e servizos para producir outros bens e servizos. A produción inclúe, independentemente de que sexan actividades ilegais ou ocultas, os seguintes casos:

⁷ Ver mais en SEC-2010, 1.21 e seguintes

- A produción de todos os bens e servizos individuais ou colectivos subministrados a unidades distintas dos seus produtores.
- A produción por conta propia daqueles bens que son consumidos polos propios produtores dos bens ou que incrementan os seus activos (por exemplo, a construción de vivendas por conta propia).
- A produción por conta propia de servizos de aluguer das vivendas ocupadas polos seus propietarios.
- Os servizos domésticos e persoais producidos polo persoal doméstico remunerado.
- As actividades de voluntariado (non remuneradas) que producen bens.

Consumos intermedios: representan o valor dos bens e servizos consumidos como insumos nun proceso de produción. Non se inclúen os activos fixos, cuxo consumo debe rexistrarse como consumo de capital fixo.

Valor engadido bruto (VEB): é a diferenza entre a produción e os consumos intermedios. A suma dos valores engadidos brutos, máis os impostos netos de subvencións sobre os produtos, dan como resultado o Produto Interior Bruto polo lado da oferta.

Remuneración de asalariados: comprende toda a remuneración en efectivo e en especie a pagar polos empregadores aos seus asalariados como contrapartida do traballo realizado por estes durante o período contable. A remuneración de asalariados desagregase en:

- Soldos e salarios, xa sexan en efectivo ou especie
- Cotizacións sociais a cargo dos empregadores

Impostos sobre a produción e as importacións: son pagamentos obrigatorios sen contrapartida, recadados polas administracións públicas, que gravan a produción e as importacións de bens e servizos, a utilización de man de obra, a propiedade ou o uso da terra, edificios e outros activos utilizados na produción. Divídense en:

- Impostos sobre os produtos: impostos que hai que pagar por cada unidade producida ou distribuída dun determinado ben ou servizo. Pode consistir nunha cantidade específica por unidade de ben ou servizo, ou pode calcularse como un porcentaxe específico do prezo ou valor do ben. O Imposto sobre o valor engadido (IVE) ou os impostos especiais son os exemplos máis sobranceiros deste epígrafe.
- Outros impostos sobre a produción: impostos que soportan as empresas como resultado da súa participación na produción, independentemente da cantidade ou do valor dos bens e servizos producidos ou vendidos.

Subvencións: son pagamentos correntes sen contrapartida que as administracións públicas ou as institucións da Unión Europea efectúan aos produtores residentes coa finalidade de influír nos seus niveis de produción, nos seus prezos, ou na remuneración dos factores de produción. Divídense en:

- Subvencións aos produtos: subvencións que hai que pagar por unidade dun ben ou servizo producido ou importado.

- Outras subvencións á produción: comprenden as subvencións, distintas das anteriores, que poden recibir as unidades de produción residentes como consecuencia da súa participación na produción.

Excedente de explotación bruto (EEB)/ renda mixta: corresponde á renda que obteñen as unidades da utilización dos seus propios activos de produción. É o saldo da conta de explotación. No caso das empresas non constituídas en sociedade correspondentes ao sector fogares fálase de renda mixta.

Gasto en consumo final: consiste no gasto realizado polas unidades institucionais residentes en bens e servizos que se utilizan para satisfacer directamente as necesidades individuais, ou as necesidades colectivas dos membros da comunidade. Este gasto pode realizarse no territorio económico ou no resto do mundo.

Consumo final efectivo: comprende os bens e servizos adquiridos por unidades institucionais residentes para a satisfacción directa das necesidades humanas, xa sexan estas individuais ou colectivas. Os bens e servizos para consumo individual son adquiridos por un fogar e utilizados para satisfacer as necesidades e carencias dos membros do mesmo. Os servizos para consumo colectivo préstanse de forma simultánea a tódolos membros da comunidade ou dunha parte específica desta. Todo o gasto en consumo final dos fogares é individual. Todos os bens e servizos subministrados polas Institucións sen fin de lucro ao servizo dos fogares (ISFLSF) considéranse individuais.

Formación bruta de capital: comprende as adquisicións menos as cesións de activos fixos realizadas polos produtores residentes (formación bruta de capital fixo) e o valor das entradas en existencias, menos o valor das saídas e o valor de calquera perda corrente dos bens mantidos en existencias (variación de existencias).

Exportacións e importacións: as exportacións consisten en operacións mediante as que os residentes subministran bens e servizos aos non residentes, mentres que nas importacións son os non residentes os que subministran bens e servizos aos residentes.

Persoas: comprende tódalas persoas, tanto asalariadas como traballadores autónomos, que realizan unha actividade produtiva incluída dentro da fronteira da produción do sistema. Polo tanto, este concepto de emprego definido no SEC difire basicamente do utilizado nas estatísticas de forza de traballo en que inclúe o emprego dos non residentes que traballan en Galicia e exclúe o emprego dos residentes en Galicia que traballan fóra.

Asalariado: toda persoa que, mediante un acordo, traballa para outra unidade institucional residente e recibe unha remuneración.

Traballador autónomo (emprego non asalariado): son os propietarios ou copropietarios das empresas non constituídas en sociedade nas que traballan.

Posto de traballo: defínese como un contrato explícito ou implícito entre unha persoa e unha unidade institucional residente, para realizar un traballo a cambio dunha remuneración (inclúe a renda mixta dos traballadores autónomos) durante un período definido ou indefinido de

tempo. O concepto de posto de traballo difire do concepto de emprego, nos seguintes aspectos:

- a) Inclúe o segundo, terceiro,... posto de traballo que ocupa a mesma persoa.
- b) Exclúe ás persoas que non traballan temporalmente, pero que teñen "un vínculo formal co seu posto de traballo", por exemplo, "unha garantía de reincorporación ó traballo ou un acordo sobre a data de reincorporación". Este tipo de acordo entre un empregador e unha persoa en suspensión temporal de emprego ou en permiso de formación non se considera un posto de traballo no SEC.

Postos de traballo equivalentes a tempo completo: defínese como o total de horas traballadas dividido pola media anual das horas traballadas en postos de traballo a tempo completo no territorio económico.

Horas traballadas: representa a cifra global de horas efectivamente traballadas durante o período contable, no ámbito das actividades produtivas que se inclúen dentro da fronteira da produción. As horas efectivamente traballadas inclúen as horas extraordinarias, os períodos dedicados ao mantemento, reparación, preparación e limpeza, o tempo en situación de espera por motivos de falta de traballo e o correspondente a períodos breves de descanso no lugar de traballo. Exclúense de ditas horas as remuneradas pero non traballadas, por vacacións, enfermidade, os días festivos, as pausas para as comidas e os tempos de viaxe entre o fogar e o traballo.

6 PROCEDIMENTOS DE ESTIMACIÓN XERAIS

6.1 Da información de base á síntese contable

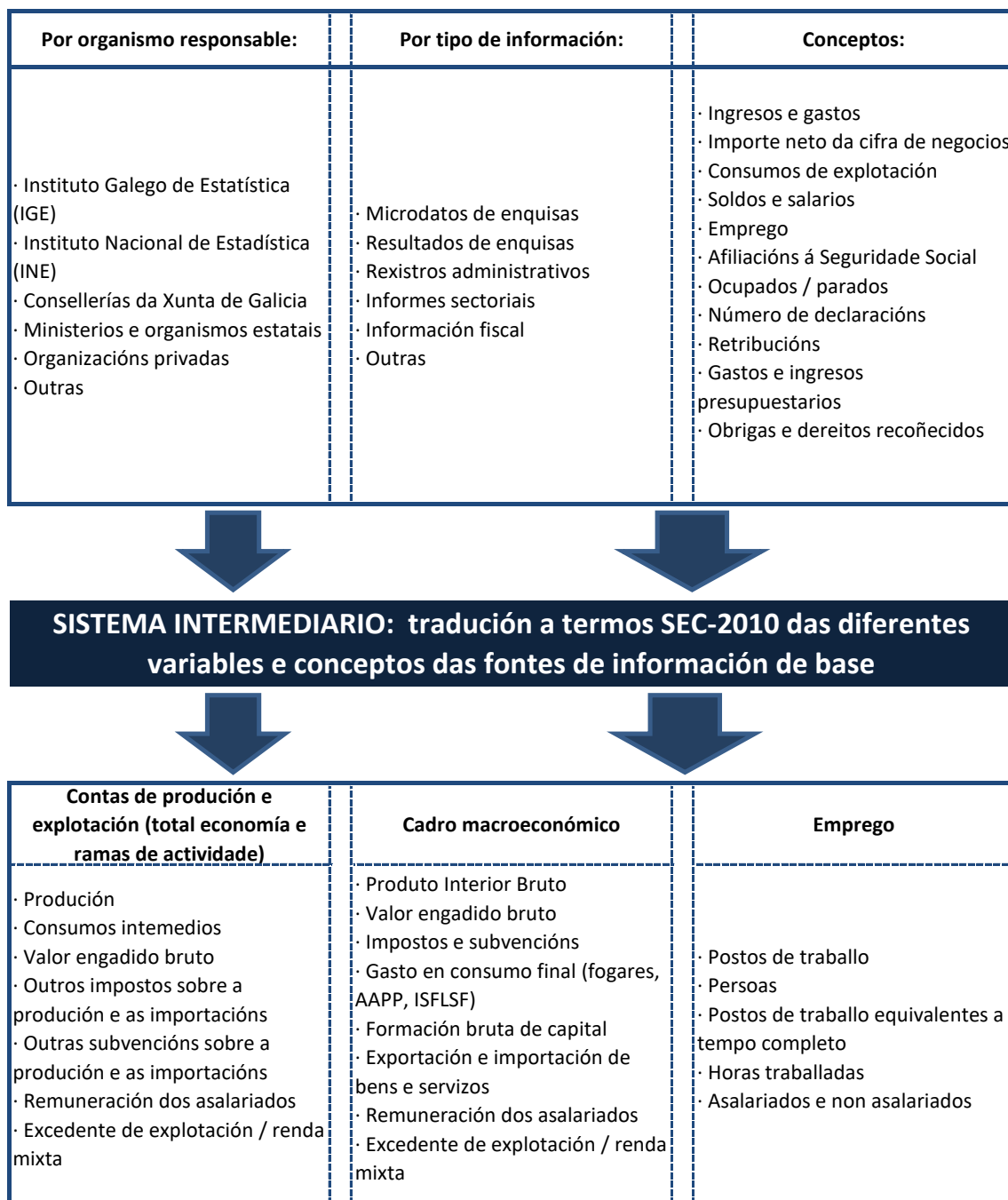
Esta operación manexa un elevado número de fontes de información básica para construír os agregados económicos. Por información básica ou de base entendemos aquela información sobre un determinado aspecto da economía que ten uns obxectivos propios pero que é susceptible de ser utilizada na estimación das contas económicas de Galicia.

Esta información é moi heteroxénea, tanto desde a perspectiva de quen a produce, como do tipo de información coa que traballamos ou das variables ou conceptos incluídas nelas. No procedemento de estimación utilízase información de diversos organismos como o propio IGE, o Instituto Nacional de Estatística, a información xerada pola actividade das Consellerías da Xunta de Galicia, dos Ministerios, de organizacións privadas, etc. En moitos casos esta información é pública pero noutros casos dispoñemos de máis información da difundida por estes organismos a través de acordos xerais ou por peticións específicas a medida.

Tamén é heteroxéneo o tipo de información que utilizamos: nalgún casos dispoñemos de microdatos de enquisas pero noutros temos que utilizar os resultados destas. Outro tipo de información son os ficheiros e rexistros administrativos, ou as explotacións estatísticas derivadas destes e os informes sectoriais privados.

Finalmente, a información básica acostuma a utilizar conceptos e variables que non son os propios do SEC-2010, xa que foron deseñadas con outros obxectivos. Por este motivo debemos “traducilos” a variables propias das contas económicas anuais a través dun sistema intermediario que analizará e converterá a termos SEC as variables e conceptos das fontes básicas⁸.

Figura 1 Da información de base ás contas económicas

⁸ Existen pautas para a construción deste sistema intemediario na lexislación europea. Véxase o Regulamento (CE) Nº250/2009 da Comisión. <https://www.boe.es/doue/2009/086/L00001-00169.pdf>

No anexo II facemos un percorrido polas principais fontes estatísticas utilizadas na elaboración das Contas económicas anuais. No proceso de análise e utilización das fontes dispoñibles detéctanse lagoas para medir determinados sectores ou fenómenos económicos, é dicir, unha das funcións desta operación é realizar un balance das fontes dispoñibles e a detección de faltas de información. Nestes casos o IGE pode dispoñer os medios oportunos para recoller nova información co obxectivo de incrementar a calidade das estimacións desta operación de síntese. Para este fin pódense realizar enquisas puntuais, enquisas de carácter irregular e que van poñer o seu foco en cubrir as deficiencias de información, é dicir, non irán destinadas a sectores xa estudados noutras estatísticas públicas, ou ben irán dirixidas a mellorar a información dispoñibles nestes, e os seus resultados destinaranse unicamente para mellorar as estimacións desta operación estatística.

No caso de seren necesarias, tanto o deseño, como os obxectivos e o cuestionario utilizado expoñeranse nun anexo específico a este proxecto técnico.

6.2 Selección de ramas de actividade

O SEC define rama de actividade como unha agrupación de establecementos ou UAE locais que desenvolven unha actividade idéntica ou similar. Ademais de definila, indica que estas actividades poden determinarse consonte á Clasificación Nacional de Actividades (CNAE-09), sendo esta clasificación a que debe utilizarse para a determinación das ramas de actividade.

Nas Contas Económicas de Galicia a selección de ramas de actividade determínase a un nivel de desagregación mínimo de división (dous díxitos da clasificación), porén hai determinados casos nos que se opta por unha desagregación menor e noutros casos achégase aos usuarios un maior detalle. Para a elección do nivel de desagregación atendemos a criterios de calidade dos datos de base e de pertinencia dos resultados.

No anexo I recolleemos a relación de ramas de actividade para as que construiremos as contas de produción e explotación.

6.3 Estimación inicial: Perspectiva de oferta, rendas e emprego

O proceso de estimación iníciase coa elaboración das contas de produción, explotación e emprego por rama de actividade (ver táboa 1). Nótase que a estimación das contas de produción e explotación por rama de actividade conduce, por agregación, ás contas do total da economía, á estimación do cadro macroeconómico e a parte da conta de bens e servizos da economía.

En cada unha das ramas utilízase a mellor fonte de información dispoñible. Utilizamos información procedente de diversos organismos (IGE, INE, Ministerios, Xunta de Galicia, etc.) co obxectivo de obter unha imaxe fiel dos procesos de produción e retribución dos factores produtivos en cada unha das ramas analizadas. Para iso, constrúese un sistema intermediario

no que se realiza o tránsito das variables económicas recollidas en cada fonte de información a variables recollidas na metodoloxía SEC.

Na meirande parte das ramas non é suficiente coa utilización dunha única fonte de información. As contas anuais caracterízanse pola utilización dun amplo abano de estatísticas de base para construír un sistema de información completo e comprensible.

Táboa 1 Contas de produción, explotación e emprego elaboradas para cada rama de actividade

CONTA DE PRODUCCIÓN

Recursos

P.1 Produción a prezos básicos

Empregos

P.2 Consumos intermedios

B.1 Valor engadido bruto

CONTA DE EXPLOTACIÓN

Recursos

B.1 Valor engadido bruto

Empregos

D.1 Remuneración de asalariados

D.11 Soldos e salarios

D.12 Cotizacións sociais

D.29-D.39 Outros impostos sobre a produción netos de subvencións

B.2 Excedente bruto de explotación / Renda mixta

EMPREGO

Postos de traballo

Asalariados

Non asalariados

Postos de traballo equivalentes a tempo completo

Asalariados

Non asalariados

Persoas

Persoas asalariadas

Persoas non asalariadas

Horas traballadas

Horas traballadas asalariadas

Horas traballadas non asalariadas

Os impostos netos sobre os produtos, son unha parte importante dos impostos e subvencións non asignables por rama de actividade. A súa estimación non está ligada ás contas de produción e explotación por rama, pero inclúense tanto no cadro macroeconómico dende a perspectiva de oferta e rendas, como nas contas de produción e explotación total da economía.

Así, o proceso de estimación das contas por rama achega unha estimación do PIB polas vías das rendas e da oferta. No caso da estimación vía demanda, o procedemento é diferente.

6.4 Estimación inicial: Perspectiva da demanda

Na perspectiva de demanda, realízanse estimacións en tres bloques diferenciados:

A) GASTO EN CONSUMO FINAL:

- a. Fogares: distinguimos o gasto en consumo final dos residentes (realizado dentro e fóra do territorio económico) do gasto en consumo final dos non residentes, que se integrará coas exportacións.
- b. Institucións sen fin de lucro ao servizo dos fogares (ISFLSF)
- c. Administracións públicas

No primeiro caso a estimación realízase para un amplo abano de produtos, incluídos na operación estatística “Marco Input-Output”.

No caso das ISFLSF e AAPP a estimación garda estreita relación coa oferta, xa que o gasto en consumo final é igual á produción de non mercado destes sectores institucionais, produción previamente estimada na fase de elaboración das contas de produción e explotación por ramas de actividade. A actividade destes sectores está moi centrada en determinadas ramas, e será preciso distinguir aquela produción de non mercado, da produción de mercado que poidan realizar⁹.

B) FORMACIÓN BRUTA DE CAPITAL: inclúe a formación bruta de capital fixo e a variación de existencias.

- a. Formación bruta de capital fixo: a súa estimación realízase por rama propietaria, isto é, temos estimación do investimento realizado polas unidades residentes de cada agrupación de actividade. Realízase unha estimación separada do investimento en vivendas realizada polos fogares.
- b. Variación de existencias

C) IMPORTACIÓN E EXPORTACIÓN DE BENS E SERVIZOS: diferenciamos na estimación tres espazos:

- a. Resto de España
- b. Unión Europea
- c. Resto do mundo

⁹ Para unha definición do mercado e non mercado véxase SEC-2010, 3.14 e seguintes.

Esta distinción baséase nas diferentes fontes de información utilizadas en cada bloque.

6.5 Proceso de estimación final: conciliación dos resultados

A estimación inicial consiste na elaboración do conxunto de contas e dunha estimación polo lado da demanda, porén, ambos procesos non teñen porque levar, nesta fase iniciática, a unha mesma estimación do Produto Interior Bruto. É preciso unha análise das discrepancias de ambos métodos, das fontes que están detrás de cada estimación, e doutras fontes de contraste das cifras económicas.

Unha vez realizada esta análise concílianse os resultados dende as tres perspectivas (oferta, demanda e rendas) co obxectivo de dar unha información coherente.

7 CRITERIOS DE ESTIMACIÓN ESPECÍFICOS

7.1 Pesca extractiva

O criterio empregado para identificar as unidades residentes no territorio económico galego que integran a rama produtiva pesqueira nas Contas Económicas Anuais, é o criterio de porto base. É dicir, enténdese como actividade produtiva galega aquela realizada polos buques con porto base en Galicia. Isto implica considerar a unidade “buque” como unidade de actividade económica local (establecemento). Este criterio leva implícito unha forma de dirixirnos ao sector para obter información, xa que a unidade buque constitúe a chave na obtención da información necesaria para a elaboración das contas económicas de Galicia.

Debe realizarse outra precisión na delimitación das unidades que integran a rama de actividade pesqueira de Galicia. As actividades dos barcos-factoría que se dedican exclusivamente á elaboración e conservación do peixe non se deben incluír nesta rama senón na rama de transformación, porén, as actividades dos barcos-factoría que practican simultaneamente a pesca e a elaboración e conservación do peixe sí deben incluírse na rama da pesca extractiva. Estas precisións veñen recollidas na CNAE-2009.

7.2 Comercio exterior

O principal criterio na estimación do comercio exterior no sistema de contas económicas de Galicia é que en ningún caso se rexistran exportacións de produtos importados. Dito doutro modo, toda exportación galega ten orixe en produción interior.

Ademais aqueles bens que entran a través do resto de España pero teñen orixe noutros países non se rexistrarán como importacións do resto de España, senón como importacións doutros países.

Este criterio difire, nalgúns casos, do que indica o SEC-2010 ou mesmo a balanza de pagamentos. A continuación, e co obxectivo de clarificar o tratamento do comercio exterior,

explicamos catro tipos de intercambios comerciais e como recollen tanto o sistema de contas económicas como a balanza de pagamentos estas operacións:

- **Bens en tránsito:** o SEC indica que nas importacións e exportacións non figuran os bens en tránsito nun país¹⁰, aínda que poidan cruzar a fronteira nacional. Neste caso non hai cambio de propiedade, e a transacción non está incluída nas cifras da Axencia Tributaria, polo que non cabe ningún axuste.
- **Equipos e outros bens enviados ao estranxeiro para a súa transformación, mantemento, reparación ou revisión**¹¹. Non debe rexistrarse unha exportación polo valor do ben enviado, senón soamente unha importación do servizo. O caso máis habitual en Galicia serían as entradas de buques para ser reparados, cuxa entrada non debe rexistrarse como importación senón como exportación de servizos de reparación.
- **O rexistro da compravenda:** a compravenda prodúcese naquelas transaccións de bens nas que a posesión física dos bens por parte do propietario non é necesaria para que o proceso teña lugar. Se unha unidade residente na economía galega adquire a un non residente un ben (importación) que inmediatamente revende sen transformar e sen que entre en Galicia a un non residente (exportación) o manual da balanza de pagamentos di que debe rexistrarse unha exportación negativa pola adquisición e unha exportación positiva pola venda. No caso do comercio co resto de España as fontes de información non permiten realizar axustes deste tipo de forma homoxénea en todos os produtos que forman o noso marco. No caso do comercio co resto de países as estatísticas da Axencia Tributaria non permiten distinguir este tipo de fluxos. Por estes motivos nas contas económicas non se rexistra ningunha exportación de produto previamente importado.
- **As reexportacións:** os bens reexportados son bens estranxeiros (importados previamente) que son exportados sen transformacións relevantes con respecto ao estado no que foron importados inicialmente. Estes bens inclúense nas balanzas de pagamentos dun país porque son adquiridos por un residente e revendidos pasando a través do territorio. Poden existir exportacións ao resto de España do produto importado previamente dende unha aduana galega. Estes fluxos non se poden determinar dunha maneira homoxénea para todos os produtos, o que desvirtuaría o nivel do agregado difundido nas contas e a súa interpretación económica.

¹⁰ SEC-2010, 3.166 a)

¹¹ SEC-2010, 3.166 d)

Figura 2 O tratamento do comercio exterior nas Contas económicas anuais

	Bens en tránsito	Bens enviados ao estranxeiro para ser reparados ou transformados	Compravenda de bens (comercio triangular ou merchanting)	Reexportacións
¿Existe cambio de propiedade dos bens e polo tanto debe rexistrarse como comercio exterior?	NON	NON	SI	SI
¿Como se recollería nunha balanza de pagamentos?	Non se recolle	Non se recolle como exportación a saída do ben para ser reparado e só a importación do servizo de reparación	Rexístrase unha exportación negativa pola importación e positiva pola exportación	Recóllese (e propónse facer unha distinción das exportacións “normais”)
¿Rexístrase nos ficheiros de comercio exterior que proporciona a AEAT?	Non. Non é necesario	Non, dende a vixencia da Sexta edición do manual da balanza de pagamentos	Non se detectan exportacións negativas nestes ficheiros	Non se coñece se é unha reexportación ou non
¿Hai diferenzas no tratamento en relación á normativa previa ao SEC-2010?	Non	Si	Si	Non
¿Recóllense estes fluxos nas contas económicas?	Non	Só as exportacións (ou importacións) dos servizos de reparacións	Non	Non

7.3 Transporte

O manual “Métodos de Contabilidad Regional” de Eurostat, monográfico sobre o cálculo do valor engadido bruto e a formación bruta de capital fixo por rama de actividade trata polo miúdo os métodos de estimación axeitados no caso das ramas de actividade correspondentes (entre outras) á sección H Transporte e almacenamento da CNAE-2009.

No caso do transporte aéreo e ferroviario recomenda usar un métodoseudodscendente, xa que asume a dificultade para ter datos cos que afrontar un enfoque ascendente. Estas dificultades proveñen principalmente de que, na maioría dos casos, se trata de grandes empresas multirrexionais.

No Sistema de contas económicas de Galicia considerouse que a información de base sobre o transporte ferroviario sí era de calidade suficiente para afrontar una estimación ascendente.

Porén, no caso do transporte aéreo, en ausencia de información de calidade para unha estimación ascendente, optouse pola fórmula proposta no manual. Deste modo empregouse un enfoque pseudodescendente baseado na renda, calculando por separado remuneración de asalariados e excedente de explotación bruto. No caso da remuneración de asalariados asígnase á rexión que emprega a estes. O excedente asígnase á rexión usando indicadores relativos á actividade aérea na comunidade autónoma galega: movemento de pasaxeiros e de mercadorías. Para estimar os impostos e as subvencións recórrese a métodos descendentes, usando como chave de distribución os indicadores usados para estimar o excedente.

7.4 Ramas de actividade nas que se realiza unha estimación descendente

Nas estimacións das contas económicas de Galicia das distintas bases estimadas polo IGE só se aplica un método descendente cando é manifesta a imposibilidade de obter os datos directos das unidades rexionais involucradas. O método descendente consiste en rexionalizar o dato ofrecido pola “Contabilidad Nacional de España”, que elabora o INE, utilizando unha variable ou un conxunto de variables que describan a actividade que pretendemos estimar. As ramas nas que se realiza unha estimación descendente son: “Actividades financeiras e de seguros” e “Actividades asociativas”.

Outra rama na que se realiza unha estimación descendente é o de “Coquerías e refino de petróleo” acordada nun grupo de traballo con técnicos do INE e das comunidades autónomas nas que existe esta actividade económica.

8 PLAN DE DIFUSIÓN

A información anual que se difundirá distribúese nos seguintes catro bloques:

8.1 Cadro macroeconómico

Perspectiva da demanda

Gasto en consumo final

- Gasto en consumo final dos fogares
- Gasto en consumo final das AAPP
- Individual
- Colectivo
- Gasto en consumo final das ISFLSF

Formación bruta de capital

- Formación bruta de capital fixo
- Variación de existencias

Exportacións de bens e servizos

Importacións de bens e servizos

PRODUTO INTERIOR BRUTO A PREZOS DE MERCADO

Perspectiva da oferta (valor engadido bruto por sectores) :

Agricultura, gandería, silvicultura e pesca

Industrias extractivas; industria manufactureira; subministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado; subministro de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación

- Industria manufactureira

Construción

Servizos

Comercio; reparación de vehículos de motor e motocicletas; transporte e almacenamento; hostalería

Información e comunicacións

Actividades financeiras e de seguros

Actividades inmobiliarias

Actividades profesionais, científicas e técnicas; actividades administrativas e servizos auxiliares

Administración pública e defensa; seguridade social obrigatoria; educación; actividades sanitarias e de servizos sociais

Actividades artísticas, recreativas e de entretemento; reparación de artigos de uso doméstico e outros servizos

Valor engadido bruto total

Impostos netos sobre os produtos

PRODUTO INTERIOR BRUTO A PREZOS DE MERCADO

Perspectiva das rendas

Remuneración dos asalariados

- Soldos e salarios
- Cotizacións sociais

Excedente de explotación bruto / renda mixta bruta

Impostos netos sobre a produción e as importacións

PRODUTO INTERIOR BRUTO A PREZOS DE MERCADO

8.2 Conta de bens e servizos

Recursos

P.1	Produción
D.21	Impostos sobre os produtos
D.31	Subvencións ós produtos
P.7	Importacións de bens e servizos

Empregos

P.2	Consumos intermedios
P.3/P.4	Gasto en consumo final / Consumo final efectivo
P.31/P.41	<i>Gasto en consumo individual / Consumo individual efectivo</i>
P.32/P.42	<i>Gasto en consumo colectivo / Consumo colectivo efectivo</i>
P.5	Formación bruta de capital
P.51	Formación bruta de capital fixo
P.52	Variación de existencias
P.6	Exportacións de bens e servizos

8.3 Conta de produción e explotación do total da economía

CONTA DE PRODUCCIÓN

Recursos

P.1	Produción
D.21	Impostos sobre os produtos
D.31	Subvencións ós produtos

Empregos

P.2	Consumos intermedios
B.1	PRODUTO INTERIOR BRUTO

CONTA DE EXPLOTACIÓN

Recursos

B.1	PRODUTO INTERIOR BRUTO
-----	------------------------

Empregos

D.1	Remuneración dos asalariados
D.11	Soldos e salarios
D.12	Cotizacións Sociais
D.2	Impostos sobre a produción e as importacións
D.21	Impostos sobre os produtos
D.211	IVE
D.212	Impostos sobre as importacións (exc. IVE)
D.214	Outros impostos sobre os produtos
D.29	Outros impostos sobre a produción
D.3	Subvencións
D.31	Subvencións ós produtos
D.39	Outras subvencións á produción
B.2	EXCEDENTE BRUTO DE EXPLOTACIÓN / RENDA MIXTA

8.4 Contas de produción, explotación e emprego por ramas de actividade

Para as ramas recollidas no anexo I deste proxecto técnico, cada ano difundiranse os seguintes datos:

CONTA DE PRODUCCIÓN

Recursos

P.1 Produción a prezos básicos

Empregos

P.2 Consumos intermedios

B.1 Valor engadido bruto

CONTA DE EXPLOTACIÓN

Recursos

B.1 Valor engadido bruto

Empregos

D.1 Remuneración de asalariados

D.11 Soldos e salarios

D.12 Cotizacións sociais

D.29-D.39 Outros impostos sobre a produción netos de subvencións

B.2 Excedente bruto de explotación / Renda mixta

EMPREGO

Postos de traballo

Asalariados

Non asalariados

Postos de traballo equivalentes a tempo completo

Asalariados

Non asalariados

Persoas

Persoas asalariadas

Persoas non asalariadas

Horas traballadas

Horas traballadas asalariadas

Horas traballadas non asalariadas

8.5 Indicadores derivados

Cunha desagregación mínima de dez ramas de utilidade (clasificación A*10, recollida no SEC-2010¹²) difundiranse unha serie de indicadores derivados da información dos apartados anteriores. Estes indicadores son:

Indicadores derivados

1. Capacidade de crear valor: VEB/Producción (%)
2. Remuneración de asalariados/VEB (PIB para o total da economía) (%)
3. Excedente de explotación/VEB (PIB para o total da economía) (%)
4. Cotizacións Sociais/Remuneración dos asalariados (%)
5. Ratio de asalarización: Postos de traballo asalariados/Postos de traballo (%)
6. Ratio de asalarización: Postos de traballo asalariados equivalentes a tempo completo/Postos de traballo equivalentes a tempo completo (%)
7. Horas asalariadas/Horas totais (%)
8. Persoas/Postos de traballo
9. Postos de traballo equivalentes/Postos de traballo
10. Produtividade aparente do traballo por posto de traballo (€): valor engadido bruto / postos de traballo
11. Produtividade aparente do traballo por posto de traballo equivalente a tempo completo (€):valor engadido bruto / postos de traballo equivalente a tempo completo
12. Produtividade aparente do traballo por hora efectiva (€):valor engadido bruto / horas traballadas
13. Producción/Postos de traballo (€)
14. Producción/Horas efectivas (€)
15. Remuneración por posto de traballo asalariado (€)
16. Remuneración por posto de traballo asalariado equivalente a tempo completo (€)
17. Remuneración por hora efectiva asalariada (€)
18. Soldos e salarios por hora efectiva asalariada (€)
19. Xornadas medias de traballo (horas de traballo efectivas semanais)

¹² Ver SEC-2010, capítulo 20, “Reagrupación e codificación das ramas de actividade (A) e dos produtos (P)”

ANEXO I: RELACIÓN DE RAMAS DE ACTIVIDADES CON INFORMACIÓN DISPONIBLE

Código	Descrición rama	CNAE-09
R01	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	01
R02	Silvicultura e explotación forestal	02
R03A	Pesca	03.1
R03B	Acuicultura	03.2
R05_09	Industrias extractivas	05 - 09
R10A	Procesamento e conservación de carne e elaboración de produtos cárnicos	10.1
R10B	Procesamento e conservación de peixes, crustáceos e moluscos	10.2
R10C	Fabricación de produtos lácteos	10.5
R10D	Fabricación de produtos para a alimentación animal	10.9
R10E	Outras industrias alimentarias	10.3, 10.4, 10.6, 10.7, 10.8
R11	Fabricación de bebidas	11
R12	Industria do tabaco	12
R13	Industria téxtil	13
R14_15	Confección de roupa de vestir e industria do coiro e do calzado	14, 15
R16	Industria da madeira e da cortiza, agás mobles; cestería e espartaría	16
R17	Industria do papel	17
R18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	18
R19	Coquerías e refino de petróleo	19
R20_21	Industria química e fabricación de produtos farmacéuticos	20, 21
R22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	22
R23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	23
R24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	24
R25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	25
R26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	26
R27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	27
R28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	28
R29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	29
R30	Fabricación doutro material de transporte	30
R31	Fabricación de mobles	31
R32	Outras industrias manufactureiras	32
R33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	33
R35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	35
R36_39M	Subministro de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación de mercado	36, 37(M), 38(M), 39
R37_38NM	Actividades de saneamento e xestión de residuos de non mercado	37(NM), 38(NM)
R41_43	Construción	41 - 43
R45	Venda e reparación de vehículos de motor	45

R46	Comercio polo xunto e intermediarios do comercio, agás de vehículos de motor	0	46
R47	Comercio polo miúdo, salvo de vehículos de motor e motocicletas		47
R49	Transporte terrestre e por tubaxe		49
R50_51	Transporte marítimo e por vías navegables interiores; transporte aéreo		50, 51
R52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte		52
R53	Actividades postais e de correo		53
R55	Servizos de aloxamento		55
R56	Servizos de comidas e bebidas		56
R58	Edición		58
R59_60	Actividades cinematográficas de vídeo e televisión, gravación de son e edición musical; actividades de programación e emisión de radio e televisión		59, 60
R61	Telecomunicacións		61
R62_63	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática; servizos de información		62, 63
R64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións		64
R65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións agás Seguridade Social obrigatoria		65
R66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e aos seguros		66
R68	Actividades inmobiliarias		68
R69_70	Actividades xurídicas e de contabilidade; actividades das sedes centrais; actividades de consultaría e de xestión empresarial		69, 70
R71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñería; ensaios e análise técnica		71
R72	Investigación e desenvolvemento		72
R73	Publicidade e estudos de mercado		73
R74_75	Outras actividades profesionais, científicas, técnicas e veterinarias		74, 75
R77	Actividades de alugueiro		77
R78	Actividades relacionadas co emprego		78
R79	Actividades das axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas		79
R80_82	Actividades de seguridade e investigación; servizos a edificios e actividades de xardinería; actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas		80 - 82
R84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria		84
R85M	Educación de mercado		85(M)
R85NM	Educación de non mercado		85(NM)
R86_88M	Actividades sanitarias e de servizos sociais de mercado		86(M), 87(M), 88(M)
R86_88NM	Actividades sanitarias e de servizos sociais de non mercado		86(NM), 87(NM), 88(NM)
R90_93M	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento de mercado		90(M), 91(M), 92, 93(M)
R90_93NM	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento de non mercado		90(NM), 91(NM), 93(NM)
R94	Actividades asociativas		94

R95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	95
R96	Outros servizos persoais	96
R97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	97

(M) Mercado

(NM) Non mercado

ANEXO II: FONTES DE INFORMACIÓN DE BASE

As contas económicas son unha estatística de síntese que utiliza toda a información dispoñible no sistema estatístico, tanto a procedente de enquisas dirixidas a empresas ou a fogares, rexistros administrativos, información puntual de empresas ou da Administración Pública, etc.

Detállanse a continuación as principais fontes de información da estimación das contas económicas anuais. Cómpre ter en conta que tódalas fontes estatísticas deben ser sometidas previamente a un sistema intermediario que permita adaptar os seus resultados ás características dos conceptos en termos SEC-2010 e posteriormente son sometidos a un proceso de axuste e confrontación das diversas fontes estatísticas, polo que os resultados obtidos nesta estatística de síntese non serán os obtidos directamente dunha fonte de información determinada.

A. Sector primario

A principal fonte de información da rama 01 da Clasificación Nacional de Actividades Económicas, correspondente á agricultura e gandería son as “Cuentas Regionales de la Agricultura”, que ofrece dende 2011 o Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente. Na actualidade esta é a única información de síntese elaborada por un organismo público¹³. Outras fontes de información son o “Anuario de estadística agraria” da Consellería do Medio Rural.

Con respecto á rama da pesca a principal fonte de información é a subministrada pola Consellería do Mar, que ofrece datos de producións por tipo de especie. O Servizo de Análise e de Rexistros desta consellería publicou en 2012 a primeira edición da “Enquisa sobre a poboación ocupada nos sectores da pesca e da acuicultura mariña en Galicia. Ocupesca”, con datos referentes ao ano 2011 en ocupación e ao ano 2010 en variables económicas. Esta operación, que conta coa colaboración do IGE, ofrece datos de emprego pero tamén información económica das unidades do sector, información de gran utilidade para a elaboración das contas económicas.

A información subministrada pola Consellería complementábase cos “Indicadores Económicos de Pesca Marítima”, publicación da *Subdirección General de Estadística do Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente*. Este organismo ofrece datos sobre acuicultura mariña na súa “Encuesta de Establecimientos de Acuicultura”.

Na rama da silvicultura utilízanse datos proporcionados por axentes do sector, concretamente os informes de resultados que anualmente elabora Confemadera Hábitat Galicia (Confederación de empresas de la madera de Galicia). Esta información complementábase cos datos contables que as empresas do sector depositan no rexistro mercantil.

¹³ A Consellería do Medio Rural dispón de series desta operación ata o ano 2008.

B. Sector enerxético

Nas ramas de actividade da enerxía, emprégase información da “Estadística estrutural de empresas: sector industrial” do INE (antiga “Encuesta Industrial de Empresas”) e as estatísticas realizadas polo Ministerio de Industria, Energía y Turismo: “Estadística de la Industria de la Energía Eléctrica” e a “Estadística Minera de España”, estatísticas estas últimas, de carácter censal nas que se recolle información das unidades produtoras de enerxía eléctrica e do sector mineiro.

Tamén se teñen en conta os datos do “Índice de precios industriales” (IPRI) elaborados polo INE, para transformar a termos monetarios aquela información en unidades físicas que proporciona o Ministerio.

C. Sector industrial

No sector industrial a principal fonte de información é a “Estadística estrutural de empresas: sector industrial” do INE. Esta estatística vai dirixida a unhas 4.500 empresas industriais galegas e proporciona gran cantidade de información, sendo fundamental para a valoración económica deste sector. Porén, presenta importantes problemas á hora de rexionalizar os resultados das empresas multilocalizadas, é dicir, aquelas que teñen a súa sede social fóra de Galicia e establecementos en Galicia e á inversa, a súa sede en Galicia e establecementos noutras comunidades autónomas. Así mesmo, presenta dificultades no caso das empresas que teñen establecementos con distintas actividades.

Outra fonte chave para a estimación do sector industrial é a “Encuesta Industrial de Productos”, complementaria da anterior, pero cunha mellor delimitación da actividade industrial por establecementos.

Unha das principais finalidades das estatísticas de síntese é precisamente buscar a coherencia entre os resultados obtidos por diferentes fontes de información mediante a confrontación dos mesmos. Para salvar os inconvenientes da “Encuesta Industrial de Empresas”, elabórase desde o Instituto Galego de Estatística unha enquisa dirixida ás empresas industriais multilocalizadas. Obtense así información económica básica destas empresas na súa actividade na Comunidade Autónoma de Galicia, sendo de especial importancia no caso dalgunhas empresas cun peso moi relevante na súa rama e que ademais poden presentar unha estrutura produtiva moi distinta á que presentan no conxunto de España.

A estimación da rama de actividade de refino de petróleo, a partires do ano 2005, recolle o acordo acadado entre o INE e as nove CCAA nas que se realiza esta actividade económica. Unha vez acordada a metodoloxía a aplicar para a estimación das contas de produción e explotación por CCAA, os resultados obtéñense da conciliación da información procedente da “Encuesta Industrial de Empresas”, “Encuesta Industrial de Productos”, “Encuesta de Consumos Intermedios e Inversión” do INE, así como información directa das empresas que teñen como actividade principal o refino de petróleo.

D. Construcción

As principais fontes de información da actividade construtora en Galicia son proporcionadas polas estatísticas do Ministerio de Fomento, como a enquisa: “Estructura de la industria de la construcción” cuxo obxectivo é o coñecemento das principais macromagnitudes do sector da construción. Ofrece datos por comunidades autónomas desde o ano 2001.

O IGE elabora a actividade estatística “Seguimento e análise da construción”¹⁴ que sintetiza a información conxuntural que existe sobre o sector no sistema estatístico de Galicia. Esta información é de gran utilidade e inclúe datos que proveñen do Ministerio de Fomento, Instituto Nacional de Estadística e do propio IGE. A información combina indicadores de oferta (visados de obra nova, licencias de obra, etc.) con indicadores de demanda (vivendas transmitidas, número e importe de hipotecas, etc.). Recóllese nesta actividade estatística información de obra pública, prezos da vivenda e outros indicadores como as vendas de cemento.

E. Sector servicios de mercado

Este sector presenta diversas fontes de información, debido á heteroxeneidade das actividades que se inclúen no mesmo. A principal fonte de información é a “Estadística estructural de empresas: sector servicios” do INE, enquisa anual de carácter estrutural dirixida ás empresas dedicadas ao comercio, turismo, transporte, tecnoloxías da información, actividades inmobiliarias e alugueres, servizos prestados ás empresas e servizos persoais¹⁵.

Xunto con esta estatística, é de especial relevancia a “Estadística de productos en el sector servicios”, con, practicamente, o mesmo ámbito de estudo que a anterior pero que permite coñecer as características específicas de cada unha das actividades que compoñen o sector servizos.

Nas ramas financeiras a principal fonte de información é a proporcionada polo Banco de España, Ministerio de Economía y Competitividad e diversas asociacións da banca e empresas de seguro. As publicacións da Investigación cooperativa entre Entidades Aseguradoras y Fondos de Pensiones (ICEA) son a base para as estimacións do sector seguros. Nestas ramas é habitual o recurso ao método descendente da estimación dos agregados rexionais.

Outras fontes de información son as memorias elaboradas polas grandes empresas de telecomunicacións e transporte, ou polos grupos empresariais comerciais que existen en Galicia.

¹⁴ Ver <http://www.ige.eu/estatico/html/gl/economicas/construcion/Construcion.pdf> 19

¹⁵ As actividades comerciais son cubertas por esta enquisa baixo a denominación de “Estadística estructural de empresas: sector comercio”, mantendo a tradición no INE que xa separaba as “Encuesta Anual de Servicios” da “Encuesta Anual de Comercio”.

A estimación dos alugueiros imputados realízase confrontando información da “Encuesta de Presupuestos Familiares (EPF)” e “Censo de Población y Viviendas 2011” do INE, e a “Estatística de Edificación e Vivenda”. A estimación do servizo de persoal doméstico remunerado obtense principalmente da “Enquisa Estructural a Fogares” do IGE, da “Encuesta de Presupuestos Familiares” do INE así como da “Memoria de la Tesorería de la Seguridad Social” e o “Anuario de Estadísticas Laborales y de Asuntos Sociales” do Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

F. Sector servizos de non mercado

Os servizos de non mercado prestados polas administracións públicas estímense a partir da información obtida das liquidacións orzamentarias. Na súa estimación nas contas económicas distinguimos tres niveis:

- **Autonómica:** para a súa estimación utilízanse as liquidacións orzamentarias da Xunta de Galicia, Organismos Autónomos, Axencias, Entes, Sociedades Públicas, e outras entidades do sector público autonómico. Esta información está accesible na súa meirande parte en formato electrónico, porén nalgúns casos é preciso consultar cada unha das contas anuais destas unidades, especialmente naqueles casos nos que hai que delimitar a súa pertenza ao sector público autonómico. Dentro do nivel autonómico temos que destacar a información procedente das tres universidades públicas galegas, fundamentais para a estimación dunha boa parte da rama de actividade da educación e da de I+D de non mercado.
- **Local:** o “Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas” difunde os datos orzamentarios das entidades locais cun gran nivel de detalle. O IGE complementou esta información coa enviada, previa solicitude, polo Consello de Contas de Galicia. Esta información permite delimitar e asignar por rama de actividade a actuación da administración local na economía galega.
- **Estatal:** a principal dificultade para estimar os servizos de non mercado prestados polas administracións públicas é estimar a parte da actuación da administración do Estado en Galicia. Para este fin utilizamos a información das Memorias da Delegación do Goberno en Galicia, así como a información da distribución xeográfica do gasto da Administración General del Estado que o IGE solicitou á Intervención General de la Administración del Estado (IGAE).

G. Información xeral de empresas

Unha das fontes de información amplamente utilizada é a información económico-financeira depositada polas sociedades no Rexistro Mercantil e que permite manexar datos de actividade, financiamento, investimento, rendibilidade, emprego e produtividade de máis de corenta mil sociedades con sede en Galicia e referente a tódalas ramas de actividade agás o sector primario e servizos de non mercado. Ademais desta información cuantitativa é

especialmente relevante en determinados casos, a información cualitativa contida nas memorias e nos informes de xestión que as empresas fan públicas xunto coas súas contas de perdas e ganancias e os seus balances.

O “Directorio de empresas e unidades locais” do IGE proporciona información da actividade, localización, personalidade xurídica e estrato de asalariados de máis de 200 mil empresas de tódalas ramas de actividade.

H. Emprego

As principais fontes de información manexadas para a estimación das variables de emprego son: a “Encuesta de Población Activa (EPA)” e a “Encuesta de Coste Laboral”, ámbalas dúas elaboradas polo INE, “Afiliações á Seguridade Social” así como a información de persoal que proporcionan as estatísticas dirixidas a empresas xa mencionadas nos apartados anteriores, en especial *Estadística estructural de empresas* do INE.

O “Registro Central de Personal” do Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas proporciona datos do emprego nas Administracións Públicas, datos que son contrastados cos proporcionados pola Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza con respecto ao persoal da Xunta de Galicia.

Para a estimación dos datos de emprego manéxanse tódalas estatísticas pertinentes en cada rama de actividade e realízanse os axustes necesarios a través dun sistema intermediario que permite traducir as variables de cada fonte estatística ás variables de emprego en termos SEC, ao non adaptarse totalmente ás necesidades estatísticas das contas económicas ningunha das fontes mencionadas. Posteriormente decídese a estimación máis coherente e finalmente, contrástanse estas estimacións coas das variables económicas, analizando diversos ratios de produtividade, ganancia, etc.

I. Impostos

Para a estimación dos impostos sobre a produción e as importacións utilízase información procedente dos “Informes sobre la financiación definitiva de las Comunidades Autónomas a través del sistema de financiación” difundidos polo Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas. Estes informes cobren unha boa parte dos impostos sobre os produtos, porén nin recolle todos nin ofrece información sobre aos “Outros impostos sobre a produción e as importacións”. É preciso utilizar información procedente fundamentalmente das liquidacións orzamentarias das entidades locais, datos de recadación de impostos propios de carácter autonómico, información da IGAE, etc.

Neste apartado son de gran utilidade as estatísticas tributarias que elabora a “Agencia Tributaria”, e en particular, os informes de recadación tributaria anuais.

J. Demanda

A “Encuesta de Presupuestos Familiares (EPF)” proporciona información acerca do gasto en consumo final e autoconsumo, e constitúe a fonte de referencia para estimar o gasto en consumo final. Porén, para determinados produtos, utilízase información complementaria. Unha destas fontes é a “Base de datos de consumo en hogares” que difunde o Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente e que proporciona información con gran nivel de detalle sobre o consumo alimentario por comunidade autónoma.

Outras fontes complementarias para a estimación do gasto en consumo final son as estatísticas do mercado de tabacos, a información sobre matriculación de vehículos, sobre o transporte de pasaxeiros polos aeroportos galegos, a enerxía eléctrica consumida ou a propia información estimada pola vía da oferta para determinadas ramas de actividade da economía galega.

Para a estimación da formación bruta de capital fixo utilízase a información sectorial. É dicir, da información que se utiliza por rama de actividade para estimar as contas de produción e explotación pódese extraer información do investimento. Naquelas ramas de actividade nas que se usa un criterio descendente utilizamos a información das “Matrices de formación bruta de capital fijo” elaboradas polo INE.

No que respecta á demanda externa son de gran importancia as estatísticas da Agencia Tributaria no que fai referencia aos datos de comercio exterior. Para a estimación do comercio co resto de España de novo se recorre á información sectorial, para coñecer por produtos, ou grupos de produtos, o volume de vendas e compras co resto do Estado español.

Para a estimación do gasto en consumo final de residentes fóra de Galicia e gasto de non residentes en Galicia, utilízase a información da Axencia do Turismo de Galicia, a información de ocupación das enquisas do INE (“Encuesta de ocupación hotelera”, “Encuesta de ocupación en acampamentos turísticos”, “Encuesta de ocupación en alojamientos de turismo rural” e “Encuesta de ocupación en apartamentos turísticos”), xunto coa proporcionada polas fontes que tradicionalmente elaboraba o Instituto de Estudios Turísticos (IET) e que agora son responsabilidade do INE (“Encuesta de turismo de residentes”, “Estadística de movimientos turísticos en frontera. Frontur” e “Encuesta de gasto turístico”).